

नानाजी देशमुख कृषी संजीवनी प्रकल्प,
 डॉ पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, परभणी भारत मौसम विभाग
 ईमेल - mahapocra@gmail.com, gkmsakola@yahoo.com
 वाशीम कृषि हवामान सल्ला मंगळवार दिनांक - ०१.१०.२०१९

हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०२ ते ०६ ऑक्टोबर, २०१९)				
	२/१०	३/१०	४/१०	५/१०	६/१०
दिनांक	२	३	४	५	६
पाऊस (मिमी)	२	५	३	१	१
कमाल तापमान (अं.से.)	३२	३१	३२	३३	३३
किमान तापमान (अं.से.)	२३	२२	२३	२३	२३
ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८१	८२	८१	८०	७८
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६५	७३	७०	७०	६८
वा-याचा वेग (किमी / तास)	४	४	४	४	४
वा-याची दिशा	२८०	२९२	३०५	३०९	३११

हवामानाचा इशारा	सध्यास्थितीत जिल्ह्यात ०१-०२ ऑक्टोबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी हलका ते मध्यम, व उर्वरित तीन दिवस काही ठिकाणी हलका स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता आहे.	
पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि हवामान सल्ला
सर्व पिक	वाढ	मागील आठवड्यात बऱ्याच ठिकाणी जोरदार पाऊस झाला आहे त्या मुळे ज्या शेतामध्ये अतिरिक्त पाणी साठलेले आहे अश्या पिकातील पाणी शेता बाहेर काढण्याची वेवस्था त्वरित करावी.
सर्व पिकावर		मागील आठवड्यात बऱ्याच ठिकाणी जोरदार पाऊस झाला आहे त्या मुळे ज्या शेतामध्ये अतिरिक्त पाणी साठलेले आहे अश्या पिकातील पाणी शेता बाहेर काढण्याची वेवस्था त्वरित करावी. पिकावर किडींचा प्रादुर्भाव पाहून त्याच्या नियंत्रणासाठी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाय योजना म्हणून फवारणी करावी तसेच फवारणी करतांना खबरदारी म्हणून दिलेल्या सुचनांचे पालन करावे,

कपाशी	फुल / पात्या	<p>कपाशीवरील आकस्मिक रोग व्यवस्थापन करिता जमिनीतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. रोगग्रस्त झाडाच्या भोवतालची जमीन खुरप्याने त्वरित भुसभुशीत करावी झाडाच्या मुळाजवळ कार्बेन्डॅझिम २० ग्रॅम प्रति १० लिटर द्रावणाची आळवणी करावी. कपाशीचे पीक फुलोरवस्थेत असतांना २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम युरिया + १० लिटर पाणी) फवारणीत अधिक ५ मि.ली. प्लनोफीक्स मिसळावे. पिकावर ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाय योजना म्हणून करावी किंवा वातावरणात पुरेशी आर्द्रता असतांना ब्यूक्टेरिया बॅसीयाना १.१५ टक्के ५० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी. कपाशी पिकात पांढऱ्या माशीच्या व्यवस्थापनाकरीता हेक्टरी ८ ते १० पिवळे चिकट सापळे लावावेत. कपाशीवर गुलाबी बोंडअळीच्या प्रादुर्भावाचे निदान करण्यासाठी पात्या व फुले लागण्याच्या अवस्थेत वेळोवेळी निरक्षण करावे. बोंडे लागण्याच्या अवस्थेत एक एकर क्षेत्रातून वेगवेगळ्या झाडांची २० बोंडे तोडून ती फोडून पहावीत. खाली गळून पडलेली प्रादुर्भावग्रस्त पात्या, फुले व बोंडे गोळा करून त्वरित नष्ट करावीत व आर्थिक नुकसानाची संकेत पातळी गाठताच पिकावर ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी तातडीने प्रतिबंधात्मक उपाय योजना म्हणून फवारणी करावी. किंवा बीटी कपाशीमध्ये रेफुजी झाडावर ५ टक्के प्रमाणावर गुलाबी बोंड अळी दिसून येताच व फुलामध्ये प्रादुर्भाव ५ टक्के पर्यंत आढळून आल्यास क्रीनॉलफॉस २५ टक्के ए एफ २५ मि.लि क्लोरपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मि.लि प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणे फवारणी करावी. प्रादुर्भाव ५ ते १० टक्के पर्यंत आढळून आल्यास थायोडिकार्ब ७५ टक्के भुकटी २० ग्रॅम किंवा इंडोक्झाकार्ब १५.८ टक्के १० मि.लि प्रति १० लिटर पाणी या प्रमाणे फवारणी करावी. फवारणी करण्या अगोदर आपले स्तनिक वातावरण व पाऊसाचा अंदाज घेऊन काम करावे. फवारणी स्वच्छ वातावरण व हवा कमी असलेल्या वेळेत करावी.</p>
सोयाबीन	दाणे भरणे	<p>सोयाबीन पिकात शेंगा पोखरणारी अळी आढळून येताच, बॉसीलस थूरीन जी अंसीस कूरसा टाकी म्हणजे बी टी (सी रो टाईप एच-३९, ३ बी स्टेन झेड -५२) या जैविक किटकनाशकांची १५ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी किंवा नियंत्रणाकरीता करीता इंडाक्झीकार्ब १५.८ टक्के इसी ६ ते ७ मी.ली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फवारणी अगोदर आपले स्तनिक वातावरण व पाऊसाचा अंदाज घेऊन काम करावे. सोयाबीन मध्ये पाने खाणा-या अळ्यांचा नियंत्रणासाठी ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी करावी व सोबतच शेतात कामगांध सापळे लावावे, सोयाबीनवर चक्रभुंगा असेल तर नियंत्रणासाठी ट्रायझोफॉस ४० टक्के प्रति १२.५ मी.ली किंवा क्लोरट्रिप्रोल १८.५ टक्के ३.० मी.ली किंवा इथियान ५० टक्के ३० मी.ली प्रति १० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून फवारणी करावी.</p>
तूर	वाढ	<p>तूर पिकात फवारणी स्वच्छ वातावरण व हवा कमी असलेल्या वेळेत करावी व त्याअगोदर आपले स्तनिक वातावरण व पाऊसाचा अंदाज घेऊन काम करावे. पिकावरील पाने खाणा-या अळ्यांचा नियंत्रणासाठी ५ % निंबोळी अर्काची फवारणी करावी व सोबतच शेतात कामगांध सापळे लावावे,</p>

मुग / उडीद	परिपक्वता	उडीद पिक परीपक्व झाल्या असल्यास, लगेच त्याची मळनि करून व तयार झालेल्या मालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणुक करावी.
रब्बी पिके	पेरणी	<p>रब्बी पिकामध्ये करडी या पिकाचा समावेश करावयचा असल्यास भीमा, एकेएस -२०७, पिकेव्ही - पिक, किंवा नारी -६ या वाणची निवड करावी व पेरणी ऑक्टोबरच्या पहिल्या आठवड्यात करावी. मध्यम किंवा जोरदार पावसात पेरणी टाळावी.</p> <p>रब्बी पिकामध्ये रब्बी ज्वारी या पिकाचा समावेश करावयचा असल्यास मालदांडी, फुले यशोदा, पिकेव्ही - क्रांती, या वाणांची निवड करावी व जवस पिकासाठी वाण पिकेव्ही - एनएल २६० ची पेरणी ऑक्टोबरच्या पहिल्या पंधरवड्यात करावी. पिकामध्ये नत्र स्थिर करण्यासाठी, स्पुरद उपलब्ध होण्यासाठी व मातीतील बुरशीजन्य रोगांपासून बचावासाठी अझोटोबाक्टेर व पीएसबी जीवाणुसंवर्धक २५ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा ५ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बीजप्रक्रिया करावी.</p> <p>कोरडवाहू हरभरा साठी जाकी ९२१८, विजय, पिडीकेव्ही कांचन ची पेरणी ऑक्टोबरच्या पहिल्या पंधरवड्यात करावी. पिकामध्ये नत्र स्थिर करण्यासाठी, स्पुरद उपलब्ध होण्यासाठी व मातीतील बुरशीजन्य रोगांपासून बचावासाठी रायझोबियम व पीएसबी जीवाणुसंवर्धक २५ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा ५ ग्रॅम प्रति किलो बियाण्यास बीजप्रक्रिया करावी.</p>
फळझाडे	वाढ	<p>आंबिया बहाराच्या झाडावर या वेळी ढगाळ वातावरणामुळे आणि नवीन पालवी येण्याच्या वेळी सिट्रस साय्लाब किडीची पिल्ले पानांतून रस शोषण करतात. या मुळे फलधारणेवर अनिष्ट परिणाम होण्याची शक्यता असते या किडीच्या नियंत्रणासाठी थायोमेथोक्झाम २५ टक्के भुकटी १ ग्रॅम प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून नवीन नवतीवर फवारणी करावी. मृग बहाराच्या संत्र्यावर कोळी नियंत्रणासाठी डायकोफॉल २० मि.लि प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी व संत्रा होण्याकरिता पोटेशियम नायट्रेट १५ किलो प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p>
भाजीपाला पशु व पक्षी	लागवड	<p>मिरची पिकावरील शेंडेमर (डाय-बेक) व फळसड रोगाच्या नियंत्रणाकरिता डायफेनकोनाझोल २५ ईसी ५ मिली १० लिटर पाण्यात किवां अझोक्सोस्तोबीन २३% एस सी १० मिली किवां बेनोमिल ५० % डब्लूपी ४ ग्राम १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. लवकर व उशिरा येणारा करपा रोगाच्या नियंत्रणाकरिता अझोक्सोस्तोबीन २३% एससी, १० मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p> <p>जनावरांचे बाह्य परजीवी पासून रक्षण करण्यासाठी जनावरांना खरारा करावा, यामुळे शरीरावरील बाह्य परजीवी गळून पडतात त्वचा चमकदार दिसते. गोठ्याच्या फटीत हे बाह्य परजीवी लपून बसतात त्यामुळे गोठ्याच्या काण्याकोपऱ्यात शिफारशीत गोचीड नाशकाची फवारणी करावी आणि फवारणी करताना गोठ्यात जनावरे नसावीत.</p>

सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

